

К.М. Жулінська, аспірант кафедри міжнародної економіки

ДВНЗ „Українська академія банківської справи НБУ”

ЕФЕКТИВНІСТЬ МОНЕТАРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Грошово-кредитна політика, поряд із фіскальною, відіграє суттєву роль у становленні стабільного економічного розвитку країни і є незамінним інструментом державного регулювання в період виходу з кризи.

Ефективність монетарної політики визначається низкою критеріїв, що являють собою вимоги до діяльності центрального банку, до правового, інформаційного та інших видів забезпечення грошово-кредитного механізму. Показниками операційної ефективності політики є швидкість та точність передачі монетарних сигналів до реального сектора економіки через трансмісійний механізм. Його базовим каналом є процентний, що відображає траєкторію передачі грошово-кредитних імпульсів від зміни офіційної ставки центрального банку до індексу споживчих цін.

Дієвість трансмісійного механізму розвинених країн (США, Великобританія, Німеччина) оцінено шляхом побудови моделі векторної авторегресії, при якій кожне рівняння є комбінацією моделей з розподіленим лагом та авторегресії. В якості вхідних параметрів обрано наступні змінні: офіційна ставка, середньозважена ставка грошового ринку, ціна акцій, ставка за кредитами, депозитами економічних суб'єктів, РОЕК та ІСЦ. Шляхом проведення аналізу функції імпульсних відгуків виявлено, що в Німеччині офіційна ставка та ставка рефінансування здійснюють значний вплив на індекс споживчих цін. У інших країнах при аналізі декомпозиції дисперсій динаміка ІСЦ переважно пояснюється власними лаговими значеннями, проте у США спостерігається також чіткий вплив на даний показник ставки на федеральні фонди та ставки кредитування економіки.

Вважаємо, що швидкість та точність передачі змін офіційної ставки центрального банку пов'язана з рівнем розвитку фінансового сектору та ступенем довіри суспільства до політики центрального банку. Необхідно зазначити, що останньому сприяє висока транспарентність та передбачуваність діяльності монетарної влади розвинених країн.

До основних стабілізаційних заходів центральних банків розвинених країн відносимо розробку програм рекапіталізації банків, збільшення рівня їх ліквідності, викуп проблемних активів та активізацію процентної політики. Більшість із перелічених заходів впроваджено і в Україні, проте вони не дають рівноцінного ефекту. Це пов'язано з низьким ступенем довіри суспільства до діяльності НБУ та банківської системи в цілому. Тягар фінансово-економічної кризи у більшою мірою було перекладено на суб'єктів економіки, що загостило їх песимістичні настрої і викликало ситуацію, за якої позитивні монетарні прогнози не сприймаються, а негативні – провокують паніку. Несприятливі очікування суспільства керують їх реальними діями, виражаючись у скороченні депозитних вкладень, збільшенні частки „некерованих грошей”, побоюванні довгострокового інвестування та ін.

Ступінь довіри до банківської системи оцінено шляхом аналізу темпів відтоку депозитів. Найбільше в Україні обсяг депозитів зменшився на 15 % за I квартал 2009 р., у порівнянні з попереднім кварталом. У Німеччині та США максимальні темпи відтоку депозитів протягом всього періоду кризи становлять 2,8 % (III квартал 2009 р.) та 1,9 % (II квартал 2009 р.) відповідно.

Національному банку України варто активізувати зусилля у напрямі збільшення прозорості, передбачуваності монетарних заходів, розробити якісну комунікаційну політику, що сприятиме зростанню довіри до його діяльності, яка є дуже необхідною на шляху до становлення стабільного економічного розвитку.

Жулінська, К.М. Ефективність монетарного регулювання в зарубіжних країнах: уроки для України [Текст] / К.М. Жулінська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28-29 жовтня 2010 р.). - Суми : УАБС НБУ, 2010. – Т. 2. – С. 81-82.

Державний вищий навчальний заклад
“УКРАЇНЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

State Higher Educational Institution
“UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE”